

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Lochem
T.a.v.
Postbus 17
7240 AA Lochem

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
1121827

Datum 07 april 2021
Betreft Advies RCE | verharding Landgoed Velhorst

Gegevens beschermd(e) monument(en)

Naam	Landgoed Velhorst
Adres	Velhorst 5
Postcode/plaats	7241TB Lochem
Gemeente/provincie	Lochem; Gelderland;
Monumentnummer	520295

Geacht college,

Op 11 maart 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning niet te verlenen. In onderstaande motivering licht ik dit nader toe. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Aan u wordt een omgevingsvergunning gevraagd voor het wijzigen van de verharding van de oprijlaan van Landgoed Velhorst. Voorgesteld wordt om de huidige laan met asfalt te vervangen door zwarte betonklinkers. De dubbele rijen beuken aan weerszijden blijven ongemoeid.

Motivering

Vanwege de slechte staat van het teerhoudende asfalt is het noodzakelijk de wegverharding aan te pakken. Historische afbeeldingen van het landgoed tonen tot aan het begin van de twintigste eeuw nog eenvoudige zandwegen/halfverharding als toegang richting het hoofdhuis. Tussen 1933 en 1954 zijn de toegangswegen van het landgoed om functionele redenen verhard.

Door de initiatiefnemer wordt het volgende gesteld:

Het huidige verhardingsmateriaal (asfalt) wordt wel genoemd in de registeromschrijving van het rijksmonument, maar vertegenwoordigt geen cultuurhistorische waarde. Vervanging van asfalt door betonklinkers zou een indifferente invloed hebben op de laan en het rijksmonumentale complex. Een betonklinkerweg zou het landelijke karakter van de weg meer benadrukken. Door de overgang van asfalt naar betonklinkers aan de Lageweg zou het bijzondere van deze (doodlopende) laan, die leidt naar het hart van het landgoed, worden geaccentueerd.

Mijn advies is daarom om de huidige situatie qua beeld te handhaven, bijvoorbeeld met milieuvriendelijker asfalt. Het asfalt heeft hier inderdaad een indifferente waarde ten opzichte van de historische situatie. In die situatie was er nog sprake van onverharde zandwegen. Desondanks is er nu wel sprake van een grote eenheid in beeld op het landgoed. De lange lijnen van asfalt lopen nu vloeiend in elkaar over.

In sommige gevallen kan het wenselijk zijn om bijvoorbeeld de hoofdoprijlaan te accentueren als onderscheidende kwaliteit. In die gevallen waarbij dat vanuit de monumentale waarden wenselijk is, doe je dat met een hoogwaardig en bij de karakteristiek van het landgoed passend materiaal. Het uitgangspunt is dan een kwaliteitsimpuls. In het voorgestelde plan met de betonklinkers als materiaal is er eerder sprake van een nieuwe verstoring dan van een indifferente wijziging of kwaliteitsimpuls. Het is niet wenselijk om een laan extra te accentueren met een niet passend materiaal. De voorgestelde betonklinkers passen niet bij de karakteristiek van het landgoed. Naast het materiaal an sich zal het patroon van de betonklinkers zich sterk aftekenen. Met opsluitbanden zal de weg zich ook meer hoekig manifesteren in tegenstelling tot de nu vloeiende lijnen van het asfalt.

Een alternatief is te onderzoeken met welk materiaal wel een kwaliteitsimpuls kan worden bereikt. Het in het verleden uitgevoerde historische onderzoek kan daar wellicht inspiratie voor bieden. Van belang zijn in ieder geval: eenheid, ingetogenheid, kleur en materiaal, passend bij de uitstraling van het landgoed als geheel.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij **'Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten'** op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

Onze referentie
1121827

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Adviseur Architectuurhistorie